

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITOJE „VALSTYBINĖS PAVOJINGŲ ATLIEKŲ TVARKYMO PROGRAMOS VYKDYMO VERTINIMAS“ PATEIKTŲ REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMAS

2007 m. kovo 30 d. Nr. VA-20-2p-2
Vilnius

Auditas atliktas, vykdant
Valstybės kontrolės 2-ojo audito departamento direktorės Zitos Valatkienės
2006-09-04 pavedimą Nr. 20-2p

Auditą atliko valstybinių auditorių grupė:
Antanas Aliulis (grupės vadovas)
Bronius Kurkutis
Lina Gedrimaitė

Auditas pradėtas 2006-09-04
Auditas baigtas 2007-03-30

Su valstybinio audito ataskaita galima susipažinti
Valstybės kontrolės interneto puslapyje
adresu www.vkontrole.lt

SANTRAUKA

Valstybės kontrolė 2003 m. atliko Valstybinės pavojingų atliekų tvarkymo 1999 - 2003 metų programos¹ vykdymo vertinimo bei papildomą pavojingų atliekų apskaitos sistemos vertinimo valstybinius auditus. Valstybinių auditų metu buvo nustatytos sukurtų pavojingų atliekų tvarkymo pajėgumų panaudojimo, šių atliekų utilizavimo ir saugojimo, pavojingų atliekų apskaitos, licencijų tvarkyti pavojingas atliekas išdavimo, atliekų tvarkymo planų sudarymo problemos ir pateiktos rekomendacijos jų sprendimui.

Valstybės kontrolė, suprasdama pavojingų atliekų tvarkymo svarbą visuomenei ir norėdama įvertinti pasiektą pažangą šioje srityje, atliko valstybinio audito ataskaitose pateiktų rekomendacijų, kuriomis buvo siekiama paspartinti pavojingų atliekų tvarkymo sistemos kūrimą ir padidinti jos efektyvumą, įgyvendinimo valstybinį auditą.

Audito tikslas – įvertinti teigiamus pokyčius, pasiektus įgyvendinant Valstybinio audito ataskaitose „Valstybinės pavojingų atliekų tvarkymo programos vykdymo vertinimas“ ir „Valstybinės pavojingų atliekų apskaitos sistemos vertinimas“ pateiktas rekomendacijas, ir atskleisti tobulintinas pavojingų atliekų tvarkymo sritis, siekiant pagrindinio Valstybinės pavojingų atliekų tvarkymo programos tikslo – sudaryti sąlygas tinkamai tvarkyti visas šalyje susidarancias pavojingas atliekas, kad nekiltų pavojaus aplinkai ir visuomenės sveikatai.

Pagrindiniu audito subjektu pasirinkta Ūkio ministerija, kuri koordinuoja valstybinių pavojingų atliekų tvarkymo programų vykdymą.

Audito metu nustatėme, kad naujoji pavojingų atliekų tvarkymo programa 2006 – 2008 metams neturi tarpinstitucinės programos statuso, kurio nebuvimas neužtikrina pavojingų atliekų tvarkymo programos stebėsenos ir atsiskaitymo už priemonių vykdymą kontrolės. Aiškios sąveikos tarp pavojingų atliekų tvarkymo programos koordinatoriaus ir jos vykdytojų nebuvimas bei nepakankamas institucijų atsakomybės reglamentavimas gali daryti neigiamą įtaką programos įgyvendinimo rezultatams.

Įvertinę UAB „Toksika“ reorganizaciją, nustatėme, kad sprendimas atlikti UAB „Klaipėdos toksika“, UAB „Alytaus regiono pavojingų atliekų aikštelė“ ir UAB „Švarus Vilnius“

¹ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999-06-09 nutarimas Nr. 761 „Dėl Valstybinės pavojingų atliekų tvarkymo programos ir jos įgyvendinimo priemonių“.

reorganizavimą, po kurio jos buvo prijungtos prie UAB „Toksika“, turėjo teigiamos įtakos priimamų ir sutvarkomų pavojingų atliekų kiekio augimui. UAB „Toksika“ verslo plane numatytų pavojingų atliekų tvarkymo (sutvarkymo) problemų sprendimas, daugiausia priklauso nuo Aplinkos ir Ūkio ministerijų veiksmų, todėl verslo planas gali būti tik iš dalies įgyvendintas.

Šiuo metu ES ir valstybės biudžeto lėšomis vykdomas pavojingų atliekų tvarkymo projektas Nr. 2003/LT/16/P/PE/017 turėtų sudaryti prielaidas išspręsti ilgalaikio pavojingų atliekų saugojimo ir jų utilizavimo problemas. Projekte numatyta: Aukštrakių odos pramonės sąvartyno, pesticidais užterštų teritorijų, dirvožemio ir sandėlių bei pavojingų atliekų iš bankrutavusių įmonių sutvarkymo vykdymas iš ES ir Valstybės biudžeto lėšų rodo, kad principas „teršėjas moka“ dar nėra visiškai įgyvendinamas. Tačiau šių, anksčiau susidariusių ir sukauptų pavojingų atliekų sutvarkymas turėtų sudaryti prielaidas principo „teršėjas moka“ įgyvendinimui ateityje.

Audito metu pastebėjome, kad pavojingų atliekų tvarkymo licencijos buvo išduodamos nesilaikant licencijavimo taisyklių reikalavimų, o esama licencijų registravimo tvarka neužtikrina licencijų ir dokumentų, pateiktų joms gauti, tinkamos apskaitos ir saugojimo reikalavimų.

Nors Aplinkos ministerija įvykdė rekomendacijas dėl pavojingų atliekų apskaitos formos papildymo, pavojingų atliekų kodų susiejimo su pavadinimais ir pavojingų atliekų judėjimo kontrolės užtikrinimo, tačiau pavojingų atliekų apskaitos problemų iki galo neišsprendė ir iki 2007 m. visuomenės neinformavo, kiek ir kokių atliekų Lietuvoje buvo 2005 m. gruodžio 31 d.

Audito metu nustatėme, kad dar egzistuoja pavojingų atliekų apskaitos, licencijų pavojingų atliekų tvarkymui išdavimo ir jų apskaitos problemos.

Atlikę auditą Ūkio ministerijai rekomendavome spręsti pavojingų atliekų tvarkymo programos statuso klausimą, koordinuojant ir kontroliuojant programos priemonių įgyvendinimą, aiškiai apibrėžti ministerijos ir programos priemonių vykdytojų funkcijas, jų paskirstymą ir atsakomybės lygį. Taip pat reglamentuoti programą įgyvendinant dalyvaujančių institucijų atsiskaitymo tvarką, numatant šių institucijų atskaitomybę ir atsakomybę už programos priemonių vykdymo rezultatus ir atsakingų vykdytojų atsiskaitymą pagal strateginio planavimo metodikoje nustatytą tvarką.

Aplinkos ministerijai siūlome užtikrinti, kad visuomenė būtų tinkamai informuojama apie Lietuvoje esančius pavojingų atliekų kiekius, o Aplinkos apsaugos inspekcijai – atitinkamų skyrių nuostatuose bei darbuotojų pareigybių aprašymuose numatyti jų pareigas bei atsakomybę išduodant, koreguojant, sustabdant galiojimą, panaikinant galiojimo sustabdymą bei panaikinant pavojingų atliekų tvarkymo licencijas.